

Sığınaklar GİRİŞ

Teknolojik gelişmelere paralel olarak günümüzde silah ve silah sistemlerinin güç ve yetenekleri de artmış bulunmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak cephe ve sınır gibi kavramlar bütünü ile ortadan kalkmış, tüm yurt ve sivil halk saldırı alanı içine girmiştir.

Bu büyük tehlikelerden Silahlı Kuvvetlerin alacağı önlemlerin ve diğer tedbirlerin yanında sığınak yapımına da önem verilmelidir. Aksi takdirde can ve mal kaybının fazla olacağı tabiidir. Ancak sığınaklardan beklenen yararın sağlanabilmesi için sığınak yapımından evvel şu üç önemli prensibin mutlaka göz önünde bulundurulması gerekir:

- Sığınak yapılacak mahallin iyi tespit edilmesi.
- Sığıntaktan yararlanacakların önceden planlanması.
- Yapılacak sığınağın başka amaçlarla kullanılabilir nitelikte olması.

SIĞINAK YAPIMINDA AMAÇ

- Can ve mal kaybını en aza indirmek,
- Hazırlıklı olma imajı verilerek caydırıcılığı sağlamak,
- Az masrafla toplu koruma imkanı yaratmak.

SIĞINAĞIN TANIMI

Nükleer, klasik ve modern silahlarla, biyolojik ve kimyasal savaş maddelerinin tesirleri ile insanlarla, insanların yaşaması ve ülkenin harp gücünün devamı için zorunlu canlı ve cansız kıymetleri korumak maksadıyla inşa edilen korunma yerlerine sığınak denir.

SIĞINAK MEVZUATI

Sığınaklar konusunda, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 180 sayılı KHK'nin 12/e maddesi ile 3194 sayılı İmar Kanunu ve bu Kanunun 36 ve 44 ncü maddeleri gereğince hazırlanan "3194 Sayılı İmar Kanununa Göre Düzenlenmiş Bulunan İmar Yönetmeliklerine Sığınaklarla İlgili Ek Yönetmelik" isimli bir yönetmelik vardır. Bu yönetmelik İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca müştereken hazırlanmıştır.

SIĞINAK ÇEŞİTLERİ

Sığınaklar; Kullanacaklara ve Kullanım Amacına Göre Sığınaklar olmak üzere iki grupta toplanırlar.

1- Kullanacaklara Göre Sığınaklar

- a.Özel sığınaklar: Evlerde, kamu ve özel işyerleri ile fabrika ve müesseselerin bodrumlarında veya bahçelerinde yapılır. Buralarda oturan ve hizmet edenlerin korunması amacıyla kullanılır.
- b.Genel sığınaklar: Halk topluluklarının çok bulunduğu yerlerde veya o anda dışarıda bulunanların korunması için (Çarşı, pazar, garaj, liman, istasyon gibi) trafiğin yoğun bulunduğu mahallerde, hükümet, belediye ve özel idare tarafından müştereken yapılırlar.

2.Kullanım Amacına Göre Sığınaklar

- a.Basınç sığınakları: Nükleer silahların ani (ışık, ısı, basınç ve ilk radyasyon) ve kalıntı (radyoaktif serpinti) etkileriyle, klasik ve modern silahların tesirlerine, kimyasal ve biyolojik savaş maddelerine karşı korunmak amacıyla inşa edilen sığınaklardır.
- b.Serpinti sığınakları: Nükleer silahların radyoaktif serpinti etkilerine karşı korunmak amacıyla inşa edilen sığınaklardır. Bu sığınaklar; kimyasal ve biyolojik savaş maddelerine, nükleer silahların yayıflamış basınç ve ısı tesirlerine ve klasik ve modern silahların parça tesirlerine karşı da korunma sağlarlar.

SERPİNTİ SIĞINAKLARININ ÖZELLİKLERİ

Büyükklük

Serpinti sığınaklarında insan başına en az 1 metrekarelik yer ayrılır. İç yüksekliği ise 2.40 mt (2 metre 40 santim) den az olamaz.

Duvar Kalınlığı

Serpinti sığınaklarının duvar kalınlığı 60 cm beton, 75 cm tuğla veya taş ya da 90 cm sıkıştırılmış topraktan veya eşdeğer diğer malzemeden olmalıdır.

Giriş Yeri

Sığınağın girişi demir kapılı ve en az bir adet dik açılı dönüşlü olmalıdır.

Havalandırma

Siğinağın çeşidi ne olursa olsun hem mekanik ve hem de tabii havalandırma ile yeterli olmalı, tabii havalandırma menfezlerle, mekanik havalandırma klima cihazı ile sağlanmalıdır. Havalandırmada radyoaktif serpinti ile kimyasal gazların içeriye girişini önleyici filtre sistemi kullanılmalıdır.

Hijyenik Tedbirler

Tuvaletler mümkünse kanalizasyona bağlanmalı, klozet tipi tuvalet kullanılmalıdır. Yiyecek artıkları kapalı kaplarda naylon poşetlerin içinde biriktirilmelidir.

SIĞINAKTA ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

1. Siğinalardan kimlerin ne şekilde yararlanacağı önceden tespit edilmelidir.
2. Siğinağın havasını bozmadan çalışabilen bir aydınlatma tertibatı bulunmalıdır.
3. Siğinalara gereksiz eşya konulmamalıdır.
4. Dışarı ile haberleşme tertibatı sağlanmalıdır.
5. Yangınlara karşı gerekli önlemler alınmalıdır.
6. Yemeklerin pişirilmesinde gaz ocağı tercih edilmeli ve oksijeni azaltmamak için zorunlu hallerde kullanılmalıdır.
7. Her 60 erkek için 1 adet WC + 1 adet pisuvar + 1 adet lavabo, her 40 kadın için 1 adet WC +1 adet lavabo bulunmalıdır. Atıkların dışarı atılmasında ağız kapalı kaplar ve plastik torbalar kullanılmalıdır.
8. Yatmak için ikili hatta üçlü ranzalar konulmalı, bu ranzalardan oturmak için de yararlanılmalıdır.
9. Siğinağa girerken yeteri miktarda gıda ve sağlık malzemesi ile gerekli araç ve gereç unutulmamalıdır.
10. Kirlenmiş araziden gelindiğinde, siğinağa girmeden evvel gerekli temizlik yapılmalıdır.

SIĞINMA YERLERİ

Buraya kadar anlatılanlar nizami ölçülerde yapılan siğinalar hakkında gerekli bilgileri içermektedir. 3194 sayılı İmar Kanuna göre düzenlenmiş imar yönetmeliklerinde siğınak yapımı yasal zorunluluk olmasına rağmen siğınak yapımının çok pahalı olması ülkemizin geniş bir alana yayılmış bulunması ve topraklarımız üzerinde 65 milyon kişinin yaşadığını düşünürsek herhangi bir tehlike karşısında daha pratik önlemler almak zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Siğınak bulunmayan ev veya işyerlerimizin bazı bölümlerini siğınma yeri olarak kullanabiliriz.

Siğınma Yerinde Aşağıdaki Özellikler Aranır

1. Kimyasal harp malzemelerine karşı kullanılacak siğınma yerleri üst katlarda ve penceresi az olan yerlerden seçilmeli, gaz girişini önlemek amacıyla pencere ve kapı aralıkları macun, bant veya çamaşır suyuna batırılmış bezlerle kapatılmalıdır.
2. Klasik ve Nükleer silahlara karşı kullanılacak siğınma yerleri mümkünse bordum katlarında, dışarıya penceresi az tavan ve duvarları sağlam yerlerden seçilmeli, kapı ve pencereleri kum torbaları ile takviye edilmelidir.
3. Siğınma yerlerinde siğınakta bulunması gereken malzemeler bulunmalıdır.
4. Siğınma yeri olarak seçilecek mahallin siğınak kadar koruyucu olmayacağı tabiidir. Ancak seçilecek bu yerin mümkün olduğu kadar siğınaktaki özellikleri taşımasına gayret gösterilmelidir.

SIĞINAKTA BULUNMASI GEREKEN MALZEMELER

Dışarıdaki radyoaktif serpinti veya kimyasal gaz etkisinin geçmesi için belirli bir süre siğınakta kalmak mecburiyeti hasıl olabilir. Bu nedenle bütün ihtiyaçlar düşünülerek siğınak içerisindeki hayat buna göre organize edilmelidir.

Aşağıda belirtilen malzeme ve tedbirler alınmalıdır.

- Mevsime göre şahsi giyim eşyaları, temizlik ve tuvalet malzemeleri,
- Yatak malzemesi, " Bir kaç gün yetecek gıda maddeleri, içmek ve kullanmak için su, el kovası, tabak, bardak, kaşık, çatal vs.
- Aydınlatma malzemesi; gemici feneri, el feneri ve yedek piller vb.
- Yemek pişirmek için gaz ocağı,
- Isıtma tertibatı,
- Çöpleri koymak için ağız kapalı çöp bidonu,
- Sıhhi malzeme, ilk yardım çantası ve lüzumlu ilaçlar,
- Basit aletler ve tamir takımı,
- Pili radyo ve yedek pilleri, saat,
- Kitap vs. bazı eğlence malzemeleri,
- Mümkünse basit radyasyon ölçme aleti.

Halkın oturduğu bina veya işyerinde donatacağı siğınak veya siğınma yerlerinde birkaç günlük yiyecek, içecek ve sağlık, yangın söndürme araç, gereçleri bulundurulmasına dikkat edilmelidir.

İçeceklerin kapalı kaplarda, yiyeceklerin konserve şeklinde, sağlık malzemelerinin de orijinal kap veya kutularında bulundurulmalarına dikkat edilmelidir.